

ДЕМОКРАЦИЯ И ЧОВЕШКИ ПРАВА

ПОЛИТБАРОМЕТЪР

Юни 2020, брой 5

Георги Карасимеонов (Ред.)

Скандалите, свързани с премиера Борисов, рушат още повече репутацията на страната.

Последните събития сочат, че редица основополагащи ценности на ЕС, като правовата държава, свободата на словото и медиите, разделението на властите, са сериозно накърнени в България и мълчанието на ЕС не се приема добре от демократичните среди в страната.

В следващите месеци предстоят политически сътресения, защото очакванията са, че разкритията за управлението ще продължат.

ДЕМОКРАЦИЯ И ЧОВЕШКИ ПРАВА

ПОЛИТБАРОМЕТЪР

Юни 2020, брой 5

Съдържание

1.	ПОЛИТИЧЕСКАТА СИТУАЦИЯ	2
2.	СЪСТОЯНИЕ И РАЗВИТИЕ НА ПАРТИЙНАТА СИСТЕМА	6
3.	ОБЩЕСТВЕНОТО МНЕНИЕ	8
4.	ОСНОВНИ ИЗВОДИ И ПРОГНОЗИ	9

1

ПОЛИТИЧЕСКАТА СИТУАЦИЯ

Политическата ситуация през месец юни се определяше главно от политико-криминални сюжети. Поредица от скандали нанесоха силен удар по репутацията на управляващите от ГЕРБ и лично на премиера Борисов. Противоречивите реакции на прокуратурата по повод скандалите за пореден път повдига въпроса за нейната обективност и за липсата на върховенство на закона в България.

Укриващият се в Дубай бизнесмен Васил Божков обвини в рекет, изнудване, злоупотреба с власт и корупция министър-председателя, Бойко Борисов, министъра на финансите, Владислав Горанов и председателят на бюджетната комисия в Народното събрание, Менда Стоянова. Божков заяви, че след разговор с премиера Борисов през ноември 2014 г. е бил изпратен да разговаря с Менда Стоянова от ГЕРБ, за да бъде намерено решение на неговия проблем с облагането на хазартния бизнес. По думите на Божков, Менда Стоянова е заявила, че ще отменят старите разпоредби в закона, като ги гласуват отново, но с малка разлика – всички форми на хазарт да се облагат с държавна такса, равна на 20% от комисионните, които събират. Това предложение е одобрено с гласовете на ГЕРБ. След тази развръзка Божков твърди, че е получил обаждане от премиера Борисов, който му е заявил, че всичко около бизнеса му е уредено и трябва да отиде при министъра на финансите, Владислав Горанов. Според Божков, по време на срещата им, Горанов му е казал, че е длъжен да дава 20% от печалбата на дружествата си за Бойко Борисов. Божков заяви, че за период от три години е дал на Борисов и Горанов и на посочени от тях лица 67 млн. лева. Той показва документи на тегления в кеш от неговата сметка за посочения период, заявявайки, че всичките си разходи и плащания обслужва само по банков път.

През месец май 2018 г. депутати от НФСБ – коалиционен партньор на ГЕРБ, внасят предложение за изменение на Закона за хазарта, което предвижда пълната забрана за реклама на лотарийни игри и продукти, както и драстично ограничаване на възможностите за тяхната дистрибуция. Божков твърди, че е извикан от Бойко Борисов, който му е съобщил, че е разпоредил на парламентарната група на ГЕРБ гласуването по това предложение да бъде отложено в Народното

събрание. Така този законопроект не получава одобрението на комисиите в парламента и е оттеглен. След това развитие, Божков е бил принуден да стане собственик на закъсалия финансово футболен клуб Левски (София), като заявява, че е искал да бъде само генерален спонсор, но е бил притиснат да купи отбора след натиск и заплахи за бизнеса му.

По думите на Божков, през септември 2019 г. той е получил предложение за закупуване на бизнеса му от SAZKA group, което е станало достояние на Бойко Борисов и Владислав Горанов. Божков е бил извикан на среща с Горанов, по време на която финансовият министър му е казал, че трябва да прехвърли мажоритарните дялове от хазартните си дружества на посочен от него субект. След отказа на Божков са последвали действията на прокуратурата и повдигането на обвинения към него.

Божков заяви от страницата си във Фейсбук, че тези факти е описал в сигнал, изпратен до прокуратурата. Той посочва, че може да предостави доказателства за всяко едно от твърденията си – свидетели, снимки, смс кореспонденция, записи. Борисов и Горанов заявиха, че това е защитна стратегия на Васил Божков и не възнамеряват да коментират твърденията на обвиняем по 18 престъпления. Същото заяви и главният прокурор Гешев, посочвайки, че това е защитна теза на обвиняемо лице. Според запознати, качестването на изнесените от Божков данни за защитна стратегия изглежда странно, защото с този ход той сам инкриминира себе си, признавайки, че е участвал в корупционни престъпления.

Божков започна ежедневни атаки към управляващите с публикации на страницата си във Фейсбук. Той зададе въпрос на премиера Борисов да каже защо пиарката му, Севдалина Арнаудова е ходила в офиса му ежесечно. Арнаудова реагира остро в отговор във Фейсбук, че може да разкаже много за Божков, и че не му подхожда да напада жена. Арнаудова заяви, че нейният баща е работил дълги години при Божков и така опита да обясни срещите си с бизнесмена. Борисов не даде отговор за тези срещи, като заяви само, че „може би Божков е харесвал“ Арнаудова. Бившият зам. председател на ГЕРБ, Цветан Цветанов

заяви, че не е знаел за познанството на Арнаудова с Божков, но и че е много странно PR да прави срещи с бизнесмен. Според Цветанов, работата на PR-а е да организира връзките с медиите, а не с бизнеса. Паралелно с това, сайтът за разследваща журналистика „Бивол“ огласи данни, че през миналата година Арнаудова е закупила голяма къща а 1 млн. лева в столичния квартал „Бистрица“, който се намира в полите на планината Витоша. Арнаудова заяви, че къщата е купена с кредит за половин милион лева и дарения от нейните родители. Журналистите от „Бивол“ отправиха въпрос към банката как се отпуска такъв огромен кредит на държавен чиновник със заплата от 3 хил. лв., но отговор така и не бе даден.

Божков разпространи скрийншото със смс-и от кореспонденция между него и Бойко Борисов. На първия скрийншот става дума за футболисти на Левски, които впоследствие са били преотстъпени на Витоша-Бистрица, отбор в чийто ветерани играе премиерът Борисов. На този скрийншот Божков пише до Борисов, че при него е идвала бившият омбудсман Мая Манолова за подкрепа, но той ѝ е отказал. По-късно Манолова обяви, че ще се кандидатира на кмет на София. В отговор на съобщението на Божков, Борисов отговаря с благодаря – изписано на латиница. Божков показва и друг скрийншот със смс, който е с дата, когато е оттеглен законопроектът на НФСБ, за който вече стана дума. Божков пише – благодаря, а Борисов отговаря „помагай“ (изписано на латиница). На реакцията на Божков – „къде и за какво, само кажи“, следва – „по принцип“.

Борисов даде объркани и противоречиви обяснения за смс-ите. Първоначално заяви, че неговият телефон е стар и няма кирилица и който каже, че е получил съобщение от него на кирилица, лъже. Впоследствие Борисов призна, че той е препратил тези съобщения на кирилица към Божков, изпратени му от ръководството на футболен клуб Витоша-Бистрица във връзка с преотстъпване на футболисти. На въпрос на журналисти защо е благодарил за Манолова и защо и написал „помагай“ – Борисов заяви, че това е било във връзка с футболистите. А от кореспонденцията е видно, че това се случва на други дати и по друг повод.

Президентът Радев заяви, че трябва да бъде даден отговор на тази кореспонденция. По думите му, най-притеснителното в случая е, че Божков изглежда много по-убедително, отколкото неговите обвинители. Радев посочи, че този казус е тест за прокуратурата и дали тя работи обективно.

Огромен скандал предизвика изпратен запис до медиите с глас, подобен на този на Борисов. На записа се чува разговор, на който записаният говори вероятно по телефон. Той използва нецензурен език, споменавайки председателя на Народното събрание Цвета Караянчева и премиери на страни от ЕС. Става дума и за сделката на Еврохолд за ЧЕЗ и за въз-

действие от страна на Борисов върху регулаторни институции, за да бъде спряна. В разговора също така става дума за скандала „къщи за гости“ и че говорещият (Борисов) знае предварително, че прокуратурата ще повдигне обвинение на зам. министъра на икономиката Манолов. Той говори и за евродепутата от БСП Елена Йончева, казвайки, че и тя ще „изгори“. Вероятно записът е правен около европейските избори миналата година, когато Йончева извади на показ редица скандали сред управляващите. Борисов и близките до властта медии веднага заявиха, че това е монтаж. По-късно Борисов заяви, че това не е неговият глас. Дни по-късно от същия имейл бяха изпратени снимки от спалнята на Борисов в държавната резиденция, в която живее. На една от снимките се вижда спящият Борисов, а на шкафчето до него пистолет. На други снимки от стаята се вижда отворено шкафче – пълно с пачки с евро с номинал 500 евро, както и ключета злато, а пистолетът отново е на шкафчето. По изчисления на някои експерти – това което се вижда в шкафчето, ако банкнотите са истински, е в размер на поне 1 млн евро. Още същия ден Борисов даде брифинг по темата. Той заяви, че това са компромати, които идват от хора, които целят падане на правителството. Премиерът посочи, че следващите месеци са много важни – предстои падане на Механизма за сътрудничество и проверка, приемане на страната в Шенген, влизане в чакалята на еврозоната, а това не е удобно за определени кръгове. Борисов посочи широк кръг от лица, които могат да стоят зад компромата – опозицията, обвиняеми бизнесмени, дори и вътрешни кръгове в ГЕРБ, като намекна и за бившият заместник на Борисов, Цветан Цветанов, който в същия ден напусна официално партията. Борисов дори спомена и президента Радев, който живее в съседство на премиера, и по думите му пускал дрон над къщата му, за да го следи. Премиерът заяви, че снимките с парите или са монтаж, или някой ги е сложил там, за да го компрометира. Той сподели, че има пистолет и ще го носи със себе си, тъй като вече не се чувства защитен. Вина бе хвърлена и върху Националната служба за охрана (НСО), която охранява висшите държавни ръководители в страната. От НСО започнаха незабавна проверка. Бившият началник на НСО, ген. Димитър Владимиров защити колегите си като посочи, че охранители нямат право да влизат вътре в къщата и ако това бъде направено, то веднага се установява. Затова, според него, най-вероятният възможен вариант за снимките е те да са направени от човек, който е от близкия кръг на премиера или от някой, който тогава е бил с него в спалнята му. Президентът Радев отхвърли обвиненията на Борисов, като заяви, че наистина има дрон, но няма фантазията на Борисов, за да коментира в този дух скандала. Според президента Борисов трябва да погледне към гостите, които кани, и собственото си обкръжение. Радев заяви, че е много тревожно спящият премиер да стои беззащитен, но защо се е стигнало до там – отговор трябва да даде самият Борисов. На този етап няма официална експертиза на записа и снимките.

Такава обаче бе направена от сайта за разследваща журналистика Бивол и сайта e-vestnik, която показва, че е направен опит за промяна на мета данните с промяна на датите, на които са правени снимките, но експертизата е установила точната им датировка. Експертизата сочи, че снимките са автентични, като само снимката с Борисов е с намалени пиксели и с променен контраст.

Два дни след този скандал прокуратурата публикува смс кореспонденция между обвиняемия бизнесмен Пламен Бобоков и секретаря на президента по правни въпроси и антикорупция Пламен Узунов. От тях се вижда, че президентският съветник е изпратил решение на административния съд, касаещо либийския кораб Бадър, който бе задържан преди година на българско пристанище, преди решението да бъде официално публикувано. Освен това, в смс-ите се установява лобиране на Бобоков за назначаване на посланик на България в Нигерия. Узунов бе извикан на разпит в следствието. В продължение на няколко дни прокуратурата публикуваше смс-и между Бобоков и Узунов. Президентът Радев реагира остро, като заяви, че прокуратурата нарушава за пореден път следствената тайна и работи за кризисния приар на Борисов. Радев заяви, че прокуратурата показва двоен стандарт – за смс-ите на Узунов говори за лобизъм и търговия с влияние, а по отношение на разкритията на Васил Божков, в които става дума за мащабна корупция и неговите смс-и, не следва нищо. Радев заяви, че най-важният въпрос е да се направи обективна и независима експертиза на записа и снимките от стаята на премиера. От президентството припомниха, че посланически назначения се правят след предложение от правителството до президента, който може да издаде указ за назначаване, но може и да отхвърли дадено предложение. Борисов отвърна на Радев, че той повече няма право да говори за корупция и съдебна реформа, защото от действията на неговия съветник се вижда, че те „здраво са затънали в тресавището“. В същото време, от прокуратурата излязоха с кратко съобщение, в което казват, че Борисов, Владислав Горанов и Менда Стоянова са разпитани като свидетели във връзка с публикуваните от Божков данни. Месец по-рано главният прокурор бе казал, че не е чел смс-те на Божков, но негови колеги са му казали, че в тях няма нищо нередно, което да изисква наказателно преследване. Всичко това засилва съмненията дали прокуратурата има волята да направи независимо и обективно разследване.

Пламен Бобоков и неговият брат – Атанас Бобоков бяха задържани в началото на юни, като срещу тях бяха повдигнати обвинения за участие в организирана престъпна група за незаконна търговия и съхранение на отпадаци. Задържан бе и зам. министъра на околната среда, Красимир Живков. Братя Бобокови имат сериозен бизнес и никога не са били обект на съмнения, че се занимават с престъпен бизнес. Те произвеждат моторни масла и акумулатори, като

имат заводи и инвестиции в редица страни по света. Затова и обвиненията срещу тях предизвикаха изненада в публичното пространство. Пламен Бобоков заяви, че срещу тях се извършва репресия и се разрушава бизнеса им. Бобоков направи емоционално изявление в съда пред журналистите, като се обърна към Европа и света за помощ и определи случващото се в България като произвол. От смс-и на Пламен Бобоков стана ясно, че е лобирал за назначаване на прокурор от Русе за окръжен прокурор в града. Бобоков заяви, че това лобиране не е довело до нищо, но посочи, че в страната всички назначения се правят чрез ходатайство и даде за пример назначенията в Русе. По думите му, всички назначения в града от най-високите позиции до чистачката се правят от областния координатор на ГЕРБ и депутат Пламен Нунев, а те се спускат от Борисов. Бобоков заяви, че държавата има два центъра на власт – единият се контролира от Борисов, а другият – от бизнесмена Делян Пеевски, считан за острие на почетния председател на ДПС, Ахмед Доган.

В края на юни разследващите журналисти от Антикорупционния фонд публикаваха скадално разследване, от което става видно как се краде бизнес в България – с рекет, заплахи и изнудване. Потресаващ разказ направи Илия Златанов, собственик на фирма Изамет – най-големият производител на асансьори в страната. След конфликт със своя син и вътрешен бизнес спор, Златанов търси адвокатска помощ, като му е бил препоръчан адвокат Петър Петров, бивш шеф на столичното следствие, познат с прякора си Петьо Еврото. След множество сигнали, свързани с името му, считаният за близък до Делян Пеевски следовател Петров преди няколко години напусна съдебната система. Петьо Еврото е обещал на Златанов съдействие и в действителност, след като изпраща сигнал до специализираната прокуратура през 2019 г., последват арести на сина на Златанов и на други лица за изнудване, присвояване и пране на пари. Започва изземване от трезорите на Златанов и съпругата му, на половин милион евро и 35 кг. злато в размер на 4 милиона евро. Ден преди изземването Златанов е накаран да подпише запис на заповед за близо 2,86 млн. лв. в полза на съпругата на Петьо Еврото – Любена Петрова. Златанов е бил принуден да подпише споразумение с Петров, че половината от парите ще му бъдат върнати, а другата половина ще остане за него като адвокатски хонорар. Петьо Еврото дори казва на Златанов, че е добре да развива бизнеса си и после да го продаде на Делян Пеевски, тъй като олигархът депутат проявява интерес към този бизнес, защото се очаква България да получи 4 млрд. евро от ЕС за подмяна на асансьорите в страната. Накрая Златанов е бил заплашен да прехвърли бизнеса си, защото синът му, който е в затвора няма да бъде заведен на хемодиализа, от която има нужда и ще умре, а Златанов ще бъде вкаран в затвора. Петьо Еврото му казал – „Ние с Васил Божков се справихме, та с теб ли. Ще изтечете като пясък в пустинята“. Златанов споделя, че Еврото се охранява от полицаи, като един от шофьорите му е полицай, който е роден брат на ми-

нистъра на вътрешните работи, Младен Маринов. От 12 април тази година Златанов не живее в България. По време на това журналистическо разследване нито едно от замесените лица не е пожелало да даде отговор на поставените им въпроси. А разследващият журналист Николай Стайков заяви, че е заплашван, като е получавал обаждания с въпрос „Това погребална агенция Стайкови ли е?“, записите, от които Стайков публикува публично. Видеото с разказа на Златанов само за денонощие бе гледано от 350 000 души в интернет, но не бе отразено в нито една от големите национални телевизии, а само в опозиционни сайтове и Свободна Европа. Това показва за пореден път огромния проблем на България със свободата на медиите и страхът на медиите от силните на деня. Към този момент нито едно от споменатите от Златанов лица не е дало публично обяснение.

В края на юни бяха арестувани шефа на отдела за борба с наркотиците в Главна дирекция «Борба с организираната престъпност» (ГДБОП) в МВР и още двама висшестоящи служители при получаване на подкуп и разследване за покровителстване на наркобосове. В резултат на това, оставки подадоха шефът на ГДБОП, Ивайло Спиридонов и зам. главният секретар на МВР, главен комисар Георги Арабаджиев. Този случай предизвика остра реакция сред демократичните среди, тъй като свидетелства за огромна корупция в органите на МВР.

Само три са осъдителните присъди за случаи или твърдения за корупция по високите етажи на властта в последните 5 години, като нито едно от наложените наказания не подлежи на ефективно изпълнение. Двойно повече, 7 са оправдателните присъди по такива случаи за периода, като в 5 от тях е установено, че повдигнатите обвинения били изначално несъставомерни. Това съобщи адвокат Андрей Янкулов от Антикорупционния фонд (АКФ) при представянето на Годишния мониторингов доклад на АКФ за състоянието на борбата с корупцията през 2019 г.

„Нежеланието на прокуратурата да види многобройните фрапантни скандали и сигнали за грабеж на държавни средства, за огромна корупция, издава едно – страх и зависимости“, това каза наскоро президента Радев, визирайки главния прокурор.

След разхлабването на мерките с коронавируса броят на зарените отново тръгна нагоре, като в края на юни всеки ден се регистрират над 100 нови случаи. Това накара управляващите да засилят контрола по спазването на мерките и носенето на маски, както и да удължат извънредната епидемиологична обстановка до 15 юли. На този етап няма голямо повишаване на тежките случаи, настанени в интензивни отделения. От правителството заявиха, че не възнамеряват отново да се върнат към най-тежките мерки, защото това ще бъде пагубно за бизнеса.

2

СЪСТОЯНИЕ И РАЗВИТИЕ НА ПАРТИЙНАТА СИСТЕМА

Скандалите и разкритията, свързани с премиера Борисов водят до сериозни щети за имиджа на ГЕРБ. Политиците от партията през този месец бяха заети предимно с кризисен пиар. ГЕРБ влезе в кръгова отбрана като на този етап разчита на силна медийна подкрепа на зависимите и приближени да властта медии и на медиите на Делян Пеевски, които винаги са играли ролята на пропаганден рупор на управлението.

ГЕРБ получи и силен удар отвътре, който би могъл да има последици за единството на партията, особено в контекста на скандалите. След като стана ясно намерението на Цветан Цветанов да създаде нова партия, очакванията за разпеления на структури по места се оправдаха. Нови 35 души напуснаха видинската структура на ГЕРБ, а се очаква това да направят още и членове от редица други областни градове на страната. На 17 юни бившият „втори човек“ в ГЕРБ Цветан Цветанов официално напусна партията. Сред мотивите си той посочва, че членството в ГЕРБ вече не е повод за гордост – нито за него, нито за немалка част от членовете на партията. Цветанов заявява, че партията не се вслушва в членовете си. По думите му, ГЕРБ няма дългосрочни цели, които да обединяват и да мобилизират национален ресурс. Цветанов посочи, че ГЕРБ се е обградил с карриеристи, водени от подмазвачество и интриги и неспособни на градивна работа. Борисов коментира напускането на Цветанов като заявя, че всеки е свободен да прави каквото си иска, но не прави чест на Цветанов да напада колегите си. Цветанов атакува Борисов и вицепремиера Томислав Дончев, като заявя, че двамата са зависими от Русия, тъй като безрезервно работят за руските енергийни проекти.

В БСП напрежението и вътрешните битки продължиха и този месец. Първият Национален съвет на партията след извънредното положение показа, че подкрепата в него за Нинова все повече изтънява. По време на пленума Сергей Станишев оспори взетото решение на подпис за датите на вота за председател и конгрес, което бе направено с мотив, че не могат да се съберат заради извънредното положение, както и се изказа против предложението за всенародна подписка за свалянето на кабинета, каквато Нинова заявя, че ще инициира. По думите на Станишев и на

критиците на тази идея, това е прием на извънпарламентарната опозиция. Председателят на пловдивската организация на БСП, Георги Гергов, който е един от отявлените критици на Нинова, заяви, че „тя трябва да си отива, защото е вредна за партията и за България“. На пленума редица предложения на Нинова бяха бламирани, което показва, че опозицията в партията взема превес. Включително и не бе приет финансовият отчет на партията. В крайна сметка бе взето решение изборът за председател да се проведе на 12 септември, а не както Нинова искаше – седмица по-късно. Решено бе конгресът да се проведе на 26 септември. Идеята за всенародна подписка отпадна, а бе решено БСП да инициира вот на недоверие към правителството във връзка с многобройните скандали за корупция, в които са замесени управляващите.

Кирил Добрев потвърди, че ще се кандидатира за председател на партията. Така той се очертава като основен опонент на Нинова. Предимство за Кирил Добрев е, че е организационен секретар на партията и отговаря за работата със структурите. Добрев заяви, че това, което не може да прости на Нинова е, че е разделила партията „на можещи и неможещи, на стари и млади, на богати и бедни“. Друг кандидат за поста е и депутатът Красимир Янков.

От БСП поискаха да се създаде анкетна комисия, която да направи проверка по изнесените от Божков данни по отношение на промените в Закона за хазарта, където да бъдат разпитани премиерът, финансовият министър Горанов и депутатът Менда Стоянова. От ГЕРБ и ДПС тушираха в зародиш тази инициатива, като заявиха, че са съгласни да има такава комисия, но тя да провери всички бизнесмени на прехода. Корнелия Нинова заяви, че разкритията на Божков доказват тяхната теза за „превзетата държава“ и че час по-скоро това „вредно“ за България правителство трябва да бъде свалено, за да започне възстановяването на страната. От ГЕРБ обвиниха БСП, че защитава Божков, като дори обявиха, че Нинова е имала съвместна среща с Васил Божков и Валентин Златев от Лукойл – без да уточнят кога е проведена тя, и откъде имат тази информация. Нинова отрече категорично, че се е срещала с двамата едновременно и заяви, че ГЕРБ отклоняват внима-

нието от скандалите с премиера. Нинова заяви, че Борисов трябва да даде обяснение за своите смс-и и разговори с Васил Божков.

ДПС се опита да стои настрана от скандалите. Все по-видими стават връзките на ДПС с ГЕРБ, въпреки че партията формално се обявява за опозиция. Когато журналист попита Борисов защо сред всички, които той изброи като врагове, които могат да стоят зад компроматите срещу него, не е посочил само ДПС, премиерът каза, че „те действат отзад“, без да уточни какво има предвид. От ДПС коментираха думите на премиера, че това вероятно означава, че са предвидима партия, която винаги стои зад евроатлантическия път на страната. ДПС подкрепи ГЕРБ за да бъде преодоляно ветото на президента във връзка със Закона за МВР, който предвижда изграждането на паралелна на НСО охранителна структура. ДПС са сред основните инициатори на тази идея. Според редица наблюдатели, създаването на паралелно НСО цели да бъдат иззети функции на президента тъй като службата за охрана е на негово подчинение.

След като ДПС и ГЕРБ блокираха един от законопроектите на Обединени партии, свързан със създаването на доброволни отряди към МВР, националистите заплашиха, че ще се оттеглят от правителството. От ДПС определиха отхвърленото предложение на патриотите като победа на парламентаризма. Въпреки това напрежение, патриотите едва ли ще напуснат управлението. Обединените патриоти окачествиха скандалите със записите и снимките на Борисов като опит на определени кръгове да свалят правителството.

Извънпарламентарната опозиция в лицето на Демократична България излезе с позиция, че трябва да бъде извършено обективно и независимо разследване на всички скандали, свързани с премиера Борисов. От дясната коалиция обаче изказаха резерви, че това може да бъде направено от българската прокуратура, защото главният прокурор Гешев заема политическа страна. От Демократична България смятат, че това за пореден път повдига въпроса за ограничаване на неговите правомощия и нуждата от конституционна реформа на прокуратурата.

3

ОБЩЕСТВЕННОТО МНЕНИЕ

Проучване на Галъп, проведено в началото на юни показва, че президента Румен Радев се ползва с одобрението на 50% от българите, доверието към премиера Борисов е 30%. 31% от анкетираните нямат доверие на президента, а недоверие към Борисов демонстрират

57% от избирателите. Изследването обаче не отчита последните скандали, свързани с премиера, защото е правено по-рано. Парламентът е с доверие 23% и с недоверие 67%. Работата на правителството се одобрява от 30% от отговорилите срещу 60% неодобрение.

4

ОСНОВНИ ИЗВОДИ И ПРОГНОЗИ

Скандалите, свързани с премиера Борисов рушат още повече репутацията на страната. Те получиха силен международен отзвук, като бяха отразени във влиятелни медии като Блумбърг, Индипендънт, Гардиън и в редица други европейски медии. Мнозина анализатори считат, че тези разкрития ще повлияят на целите, които си поставя страната като членство в Шенген, еврозоната, а докладът по новия механизъм за върховенство на закона, който предстои да бъде оповестен тази есен, се очаква да бъде силно критичен. Редица анализатори считат, че ЕС вече не може да гледа с лека ръка на случващото се в България и вероятно много скоро ще последва реакция. Последните събития сочат, че редица основополагащи ценности на ЕС като правовата държава, свободата на словото и медиите, разделението на властите, са сериозно накарнени в България и мълчанието на ЕС не се приема добре от демократичните среди в страната.

Президентът Радев става все по-критичен към властта и лично премиерът Борисов. Вероятно около него все повече ще се формира опозицията на сегашното управление.

Прокуратурата продължава да демонстрира двоен стандарт при идентични казуси и да се използва за разправа с неудобни за властта хора, бизнесмени или медии. Подобен казус е спорното дело срещу бившите министри Дянков, Трайков и собственика на опозиционните медии Капитал и Дневник, Иво Прокопиев. Всичко това доказва крещящата нужда от реформа на прокуратурата, за което обаче няма политическа воля от страна на управляващите.

В следващите месеци предстоят политически сътресения, защото очакванията са, че разкритията за управлението ще продължат. Това открива пътя за нова трансформация на партийната система в страната с оглед заявките на редица нови политически проекти. Очертава се потенциал за анти-ГЕРБ вълна, без обаче да има ясен алтернативен субект. БСП засега не може да се възползва от шанса да преобърне обществените нагласи и да стане основа за тази вълна. Партията продължава да бъде раздирана от вътрешни противоречия, в които се борят различни крила. Влияние върху процесите в БСП играят и външни за партията фактори, някои от които защитават и корпоративни интереси, свързани с ГЕРБ.

ЗА АВТОРА

Професор, доктор на философските науки, **Георги Карасимеонов** е преподавател в СУ „Св. Климент Охридски“, директор е на Института за политически и правни изследвания. От 1991 до 1998 г. е председател на Българската асоциация за политически науки. От 2008 до 2012 г. е ръководител на катедрата по политология в СУ „Св. Климент Охридски“.

karasimeonov@gmail.com

ИЗДАТЕЛ

Фондация Фридрих Еберт | Бюро България
Ул. Княз Борис I 97 | 1000 София | България

Отговорен редактор:
Хелене Кортлендер | Директор, ФФЕ, Бюро България
тел.: +359 2 980 8747 | факс: +359 2 980 2438
<http://www.fes-bulgaria.org>

Заявки / Контакт:
office@fes.bg

Използването с търговска цел на всички, издадени от Фондация Фридрих Еберт (ФФЕ) публикации, не е позволено без писменото съгласие на ФФЕ.

ЗА ИЗСЛЕДВАНЕТО

Фондация Фридрих Еберт България издава „ПОЛИТ-БАРОМЕТЪР“ от 2000 година насам, анализирайки актуалните и дългосрочни политически процеси и идентифицирайки тенденциите в българската политика със специален фокус върху политически партии като главни актьори на демокрацията.

В ситуация, в която качеството и безпристрастността на българските медии са под въпрос, имаме за цел да предоставим на българските и чуждестранните читатели научна основа за по-нататъшна политическа дискусия.

<http://www.fes-bulgaria.org>

ПОЛИТБАРОМЕТЪР

Юни 2020, брой 5

Скандалите, свързани с премиера Борисов, рушат още повече репутацията на страната. Те получиха силен международен отзвук, като бяха отразени във влиятелни медии като Блумбърг, Индипендънт, Гардиън и в редица други европейски медии.

Последните събития сочат, че редица основополагащи ценности на ЕС, като правовата държава, свободата на словото и медиите, разделението на властите, са сериозно накърнени в България и мълчанието на ЕС не се приема добре от демократичните среди в страната.

В следващите месеци предстоят политически сътресения, защото очакванията са, че разкритията за управлението ще продължат. Това открива пътя за нова трансформация на партийната система в страната с оглед очакваната поява на редица нови политически проекти.

Повече информация по темата ще намерите тук:
<http://www.fes-bulgaria.org>